

Lantmännen i Dagens industri: Sverige måste välja både mat och biologisk mångfald

Lantmännen, LRF, Arla Sverige och Livsmedelsföretagen har publicerat en gemensam debattartikel i Dagens industri om Sveriges kommande naturrestaureringsplan.

I artikeln varnar organisationerna för att myndigheternas förslag riskerar att försvaga svensk livsmedelsproduktion i ett

I artikeln varnar organisationerna för att myndigheternas förslag riskerar att försvaga svensk livsmedelsproduktion i ett läge där den i stället behöver stärkas. Minskad produktion skulle innebära färre svenska råvaror till livsmedelsindustrin, svagare livsmedelsberedskap och sämre förutsättningar för ett aktivt jordbruk – som i många fall är en förutsättning för biologisk mångfald, exempelvis genom betande djur och skötsel av odlingslandskapet.

Avsändarna betonar att Sverige inte står inför ett val mellan mat och miljö. Rätt utformad kan naturrestaurering stärka den biologiska mångfalden utan att försvaga jordbruket, men då måste genomförandet anpassas till livsmedelsstrategins mål om ökad svensk livsmedelsproduktion.

Debattartikeln är undertecknad av Palle Borgström, LRF förbundsordförande, Cecilia Kocken, vd för Arla Sverige, Magnus Kagevik, vd och koncernchef för Lantmännen, och Björn Hellman, vd för Livsmedelsföretagen.

Läs debattartikeln i [Dagens industri](#) eller nedan.

Sverige måste välja både mat och biologisk mångfald

Matproduktionens villkor och biologisk mångfald hänger ihop. Sverige har i utgångsläget ett gott arbete med biologisk mångfald i livsmedelsproduktionen. Mycket av det bygger på ett aktivt jordbruk. Trots det ser vi att förslaget till naturrestaureringsplan som myndigheterna lagt fram till regeringen i syfte att bidra till biologisk mångfald i stället riskerar att ytterligare försvaga det svenska jordbruket i ett läge där livsmedelsproduktionen måste stärkas.

Regeringen ska i september lämna in planen för den nationella implementeringen av Naturrestaureringsförordningen till EU-kommissionen. Det är avgörande för Sveriges beredskap och resiliens att arbetet med naturrestaurering inte riskerar svensk livsmedelsproduktion. Men myndigheternas svenska tolkning av naturrestaureringslagen innebär stora konsekvenser för svensk livsmedelsförsörjning, vilka går emot avsikterna i livsmedelsstrategin om att öka svensk livsmedelsproduktion. Samtidigt visar beräkningar att myndigheternas tolkning av EU naturrestaureringsförordning riskerar att kosta svenska staten totalt 460 miljarder kronor fram till år 2050. Ett belopp som inte inkluderar ekonomiska förluster i form av skördebortfall både i jord- och skogsbruket. Exempel på ekonomiska konsekvenser är:

– Om ytterligare upp till 2 miljoner hektar skog undantas för skogsbruk, motsvarar det 17 000 förlorade jobb och minskad produktion av trävaror motsvarande 118 000 trähus. Bortfallen i skogen påverkar även livsmedelsproduktionen eftersom skogsbruket ofta möjliggör investeringar i jordbruket.

– Begränsningar för markavvattning som leder till sämre skördar på 5–10 procent av den svenska åkermarken, vilket kan motsvara upp till 1,1 miljarder kronor årligen. Det är mat som

annars hade kunnat bli hundratals miljoner limpor bröd eller över hundra miljoner portioner potatis. Detta i ett läge där vi samtidigt behöver anpassa oss till ett förändrat och regnigare klimat och snarare behöver mer dränering.

– Förslaget om ytterligare 60 000 hektar träda kan innebära ett förlorat produktionsvärde på 1,8 miljarder kronor för jordbruket årligen.

Fungerande dränering och vattenhantering är avgörande för att kunna odla marken. I ett klimat med både ökad nederbörd och längre torrperioder är det helt nödvändigt att lantbruket kan reglera vattennivåerna. Om åtgärder kopplade till markavvattning begränsas riskerar vi inte bara lägre skördar, vi riskerar att stora områden odlingsbar mark helt tas ur produktion.

Sen finns det också förslag där biologisk mångfald och livsmedelsstrategin går i samma riktning. Ett sådant är att öka mångfaldsrika betesmarker med 100 000 hektar. Detta kräver dock extra insatser av lantbrukare och fler betande djur. Det är avgörande att hitta rätt finansiering och förutsättningar för att främja en sådan utveckling. Men rätt hanterat kan ett ökat fokus på att återställa förlorade betesmarker både bidra till den biologiska mångfalden och delar av behovet av att öka produktionen av svenskt nötkött och mjölk. I myndigheternas förslag riskerar i stället lantbrukarna att förlora rådighet över marken.

Samtidigt finns redan idag ett omfattande arbete för biologisk mångfald i det svenska jordbruket. Lantbrukare arbetar dagligen med att sköta betesmarker, anpassa brukandet och genomföra åtgärder som gynnar naturvärden. Många insatser sker frivilligt och är anpassade efter varje gårds förutsättningar. Den svenska livsmedelsindustrin, som köper cirka 70 procent av de svenska lantbrukarnas råvaror, är avgörande för att upprätthålla efterfrågan på råvaror som är producerade på ett sätt som gynnar den biologiska mångfalden, som fler kor och får.

Sverige står inte inför ett val mellan mat och miljö. Men om landets livsmedelsproduktion försvagas blir konsekvenserna konkreta. Det blir färre svenska råvaror i mejerierna och kvarnarna, och färre svenska livsmedel i butikshyllorna. Det vore tvärtemot vad konsumenterna och politiken vill, tvärtemot målet i den nationella livsmedelsstrategin och även tvärt emot en av förutsättningarna för ett rikt odlingslandskap – ett livskraftigt lantbruk. Behovet av en ökad livsmedelsproduktion och efterfrågan från Sveriges konsumenter har aldrig varit större än nu.

Vår gemensamma uppmaning till regeringen är att säkra att den svenska implementeringen av naturrestaureringslagen blir anpassad till de svenska ambitionerna i livsmedelsstrategin med att möjliggöra en ökad livsmedelsproduktion, samtidigt som det pågående arbetet för biologisk mångfald stärks.

Palle Borgström, LRF förbundsordförande
Cecilia Kocken, vd för Arla Sverige
Magnus Kagevik, vd och koncernchef för Lantmännen
Björn Hellman, vd för Livsmedelsföretagen

För mer information, kontakta gärna:

Lantmännens presstjänst
Tel: 010 556 88 00
E-post: press@lantmannen.com

Om Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, bioenergi och livsmedel. Företaget ägs av 17 000 svenska lantbrukare, har fler än 10 000 anställda, verksamheter i ett tjugotal länder och omsätter 60 miljarder SEK på årsbasis. Med basen i spannmål förädlas åkermarkens resurser för ett livskraftigt lantbruk. Några av Lantmännens mest kända varumärken inom livsmedel är AXA, Kungsörnen, Scan, Korvbrödsbagarn, GoGreen, FINN CRISP och Bonjour. Företaget är

grundat på kunskap och värderingar som har funnits i generationer hos ägarna. Genom forskning, utveckling och verksamhet i hela värdekedjan tar Lantmännen ansvar från jord till bord. Läs gärna mer på www.lantmannen.se